

לפרשת ויחי

סכנת השגרה

הרב יצחק הלוי

הפרשה עוסקת בהבאתו של יעקב אבינו לקבורה בקרית ארבע, בחברון.

הגמ' מספרת במס' סוטה שכשהגיעו האחים לקבור את יעקב נתקלים במחסום, בעשו הרשע, שמונע מהם לקבור את יעקב. עשו הרשע אומר לאחים שמערת המכפלה כוללת 4 זוגות. (אדם וחוה אברהם ושרה יצחק ורבקה, יעקב ועשו) יעקב ניצל את מקומו וקבר את לאה שם תחת המקום הפנוי של עשו. ובסוף מגיעים להחלטה שאין ברירה האחים חייבים לשלוח נציג מטעמם לארץ גושן ולהביא את שטר מכירת/קניית המערה. נפתלי איילה שלוחה נוסה אמרי שפר הולך להביא את שטר המכירה להראות ולהוכיח שהמערה נרכשה ע"י יעקב אביו עליו השלום. מספרת הגמרא שחוששים בן דן שהיה כבד שמיעה שואל מה קורה שם. האחים ניסו להסביר לו בפנטומימה שעשו מעכב את הקבורה בטענה של בעלות על מערה. מיד באופן ספונטני חוששים בן דן תופס את ההנהגה לידיים ונותן נבוט ומנפנף את הראש של עשו. (דרך אגב, במערת המכפלה ישנם 8 גופות, אבל 9 ראשים, הראש של עשו קבור במערה.) השאלה ששואלים – הוא איך זה שרק חוששים בן דן יכל לנקוט יוזמה למה השאר תנו לרשע הזה לעכב את קבורתו הקדושה של יעקב? אחד מגאוני ראשי הישיבות, רב חיים שמואלביץ זצ"ל, נותן מענה לשאלה זו ומיישב זאת ב2 מילים: "סכנת השגרה" האחים נכנסו לאיזשהו מעגל של שיגרה והם התרגלו למצב הקיים. היחידי שקלט את המקרה בשיא עוצמתו היה חוששים בן דן. אני חושב שסכנת השגרה, זה בעצם גם הנוסחה שאסור לאמץ אותה בבית. בבית החידוש הרעננות גם ההלכה מכתיבים כל מיני תנאים לחידוש ולרעננות. גם בחיי הנישואין זה כך, וגם בלימוד ובישיבה כן בעבודה ובכלל בכל דבר השגרה שוחקת. אנו צריכים לשמור את כוחו והיחודיות שבחוששים בן דן. לזכור לצאת לעתים מעט מן המציאות בגובה העיניים ולצאת ולראות היכן עובר קו הגבול בין האמת לשקר.